

допомогти компанії досягти великих успіхів у поточному динамічному і конкурентному бізнес-середовищі. Ці методи цілком доповнюють один одного, а ABC може допомогти менеджерам зрозуміти процес створення вартості і необхідний капітал, що вплине на наслідки їх рішень. Комплексність управління ефективною направлена на якісне поліпшення всіх стратегічних та оперативних рішень на різних рівнях управління за рахунок концентрації зусиль усіх учасників бізнес-процесів на ключових факторах створення вартості бізнесу та управління ними.

Семененко Т. М.,
*асистент кафедри міжнародного обліку і аудиту,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансова стабільність є запорукою успішного та тривалого функціонування будь-якого підприємства, незалежно від форми власності, виду та масштабу діяльності, а її підтримка — основним завданням фінансового менеджменту. Останнім часом, як в науковому співтоваристві, так і серед інвесторів-практиків питанням фінансової нестабільності та неспроможності приділяється все більша увага. Статистика свідчить, що із сотні компаній, що почали свій бізнес одночасно, не більше двадцяти продовжують працювати через три роки після початку, а інші 80 протягом другого і третього року свого існування стикаються із труднощами, подолати які вони не в змозі. Динаміка американського та європейських ринків за 100 років підтверджує, що протягом 10 років виживає лише 4—5% компаній, причому дана закономірність не залежить від конкретної країни або рівня розвитку ринку.

Варто зазначити, що в умовах постійного розвитку економіки, змін конкурентних умов виникає потреба у проведенні глибокої діагностики підприємств з метою уникнення фінансової нестабільності та кризових явищ. Проте для проведення змістовної діагностики фінансового стану господарської одиниці виникає потреба у аналізі понятійного апарату. Підприємство — це складна бізнес-система, що постійно розвивається під впливом внутрішніх (мікроекономічних) і зовнішніх (макроекономічних) факторів. Обставини, що виникають, створюють певну економічну ситуацію, яка може позитивно або негативно відобразитись на фінансовому

стані господарюючого суб'єкта. В останньому випадку мають місце такі поняття, як «фінансова нестабільність», «фінансова неспроможність». Фінансову неспроможність варто розглядати як якісну характеристику неефективного бізнесу, зовнішнім проявом якої є неплатоспроможність (нездатність виконати свої обов'язки та задовольнити вимоги кредиторів на певну дату). Таким чином, внутрішнім змістом неспроможності, як досить складного економічного явища, є неефективне або невідповідне економічним умовам, що склалися на певний момент часу, ведення бізнесу, а зовнішньою формою — неплатоспроможність. Неспроможне положення підприємства може закінчитися як банкрутством, так і його оздоровленням (санацією). Банкрутство є негативним результатом неспроможності бізнесу, то фінансове оздоровлення — позитивним.

Через складність і багатоаспектність поняття «фінансової нестабільності» не існує єдиного підходу до його визначення. Тому необхідним є уточнення складу показників оцінки фінансового стану підприємства. Дана проблема потребує подальшої розробки як з теоретичної, так і з практичної точок зору. Як уже було зазначено, підприємство є системою яка складається з взаємозв'язаних елементів, зв'язків, стосунків і є їх цілісністю. Процеси розвитку систем циклічні і не всі процеси керовані. Саме тому фінансову нестабільність слід розглядати з точки зору життєвого циклу діяльності компанії, яка, незалежно від форми власності, галузі та масштабів діяльності, підпорядковується циклічним законам життєдіяльності й закономірно не уникає криз. Тобто, в житті кожної фірми є критичні періоди, що виникають через певні проміжки часу — цикли. Життєвий цикл будь-якого підприємства можна охарактеризувати певними етапами розвитку: I етап — створення підприємства, II етап — становлення, зрілість, III, IV — етапи прискореного та уповільненого зростання, V етап — зрілість, VI та VII етапи — спад і занепад. Фінансова нестабільність — це переломний етап між фазами зрілості та спаду. Тобто під фінансовою нестабільністю слід розуміти такі умови діяльності підприємства, коли після досягнення вершин успіху, максимальних доходів, спостерігається різке зниження прибутку, погіршення практично всіх фінансових показників, порушення структури балансу, що в подальшому може призвести до банкрутства та ліквідації підприємства. Таким чином, невід'ємним атрибутом фінансової нестабільності є санація як сукупність заходів, направлених на фінансове оздоровлення підприємства.

Отже, фінансова нестабільність підприємства — це невід'ємна частина його життєвого циклу. Вона не характеризує цілий етап (фазу) у функціонуванні господарюючого суб'єкта, проте є тим

вирішальним періодом, коли потрібно вдатися до заходів з поліпшення стану, від правильного та доцільного вибору яких залежатиме подальша доля підприємства. Фінансова неспроможність і є тим поняттям, яке характеризує з якісної точки зору ефективність тих стабілізаційних заходів (самофінансування, управління прибутком, реструктуризація заборгованості, дезінвестиції і т.д.).

Семениченко Ю. К.,

*канд. екон. наук, доцент, докторант кафедри обліку
в кредитних і бюджетних установах та економічного аналізу,
ДВНЗ «Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана»*

ЕФЕКТИВНА СТРУКТУРА АНАЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ В БАНКАХ УКРАЇНИ ЯК ФАКТОР РОЗПІЗНАВАННЯ І УНИКНЕННЯ БАНКІВСЬКИХ КРИЗ

Доводячи важливість дослідження побудови аналітичної системи у банках, не можна не процитувати відомого американського економіста Ларі Саммерса, який стверджував, що «тільки надійна і точна інформація про резерви, поточні рахунки і фінансові умови втримають капітал (банку) від стрімкого зникнення при перших тривожних ознаках». Банківські або фінансові кризи по суті є кризами платоспроможності як у банківській системі, так і в системі реальної економіки. Аналітикам і менеджменту банку треба знати можливі причини виникнення криз, а також відповіді на питання, як можна їм запобігти, як вирішити проблеми, що виникли у банку, та як розпізнати попереджуючі ознаки кризи, що наближається. У кожній банківській кризі свої причини і своя динаміка, але й існує ряд факторів, які характерні для всіх криз. Неправильне управління банком на мікрорівні може внести свій вклад у загострення ситуації на макрорівні. Банкрутства окремих банків не завжди приводять до фінансових криз, але можуть являтися тривожними ознаками, що свідчать про недоліки бізнесу, які лежать в їх основі, внутрішньої культури і організації, а також недостатності банківського нагляду.

Від рівня організаційної структури банку безпосередньо залежить успіх в досягненні цілей обраної стратегії. Світова банківська практика показує, що прорахунки в організаційних структурах дуже часто приводили навіть потужні банки до важкої кризи.